

Ujság

7 évf. - 151 szám | független politikai napilap | SALONTA, 1935. július 12. péntek

Előfizetési árak: Helyben 1 óra 25 Lei, vidékre: 35 Lei. -- EGYES SZÁM ÁRA: 1 LEU

Szerkesztésért felelős: GAÁL SÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: SALONTA PIATA UNIRII No 13.

Olaszország már nem tud várni...

A francia lapok behatóan foglalkoznak a „scheweningeni fiaskóval” és burkoltan célozgatnak csak arra, hogy annak London az oka.

Anglia keletafrikai politikája változás előtt áll és ez szoros összefüggésben áll Avenol londoni látogatásával. Anglia gazdasági bojkott terve csődött mondott és Anglia most két megoldás között választ. Vagy kérni fogja a Népszövetség tanácsának összehívását július hó 25-ére, vagy gyakorlati megoldást keres arra vonatkozólag, hogy az Abesszíniában érdekelt hatalmak, tehát Olaszország, Franciaország és Anglia együttműködjenek.

Az a terv, hogy Anglia kérni fogja a népszövetségi tanács július 25-ére való összehívását, nem lehet egészen ujkéletű és igen valószínű,

hogy Avenol Gentben erről már tárgyalhatott az olaszokkal. Ugyanis a Reuter távirati iroda, mely a londoni lapok számára beszámol a francia lapok fenti híreről, azt írja, hogy Olaszország nem fogja bevárni a július 25-ét, hanem már korábban megkezdi hadműveleteit Abesszíniában, hogy így a Népszövetség tanácsát befejezett tények elé állítsa.

Egyes angol lapok ezzel kapcsolatban azt írják, hogy az olasz csapatok Keletafrikában máris megkezdték a hadműveleteket.

Rendszeres hadviselésről nem lehet szó, azonban egyes olasz csapatok úgy viselkednek Keletafrikában, ahogyan katonai csapatok csak a háborúban szoktak viselkedni.

Külföldről érkezett utasoknak 7000 leit utalhatnak ki a bankok

A Banca Naţionala úgy döntött, hogy a felhalmozott bankok devizaműveleteket hajthatnak végre, amennyiben a külföldről érkezett utasoknak hétezer lejig terjedő összeget folyósít-

hatnak a Banca Naţionala előzetes engedélye nélkül. Az illető bankok kötelesek azonban később a leszámolást benyújtani.

Párizs és London még mindig hisz...

Párizsi és londoni lapok jelentése alapján közöljük, hogy a két ország hisz az abesszin-olasz viszály békés

elintézésében. A lapok szerint a négyes ki akarja használni a népszövetségi okmányt.

Élnek a vasárnapi franciaországi tüntetéstől

Párizsi jelentések közlik, hogy a francia kormány a legszükségesebb napra kiadta a vasár-

napi beígért tüntetések elfojtására. A frontharcosok a háború elleni tüntetésre erősen készülnek.

Ausztria nem ad Romániába utlevelet

A Déli Hírlap bécsi jelentés alapján közli, hogy az osztrák kormány a Romániába utazók részére nem ad ki utlevelet.

A C.F.R. intézi az I.O.V. karnetek ügyét

Salonta város vezetéséhez érkezett leirat alapján közöljük, hogy a I.O.V. (hadirokkantak, özvegyek és árvák) vasuti igazolványainak meghosszabbítási ügyét egyedül a C.F.R. intézi.

Be kell fizetni az autoadót

A pénzügyigazgatóság közlése szerint azok a gépkocsi tulajdonosok, akik a júliusi adónegyed esedékes adóját nem fizették be, augusztus 1-ig kötelesek befizetni.

Ausztria és a Habsburgok

Bécs. Az osztrák szövetségi ülés elfogadta a Habsburgokról szóló törvény eltörléséről szóló törvényt.

Sokan vesznek részt Salontáról Jorga szabadegyetemén

Jorga Miklós egyetemi tanár és történet-tudós Valeni de Muntenben évenként szokta megtartani szabadegyetemi előadásait, melyek iránt országsszerte nagy érdeklődés mutatkozik.

Arról értesülünk, hogy a most kezdődő szabadegyetemi előadásokon Salontáról is számosan vesznek részt.

Időjárás jelentés

Gyenge északnyugati légáramlás, változó felhőzet, keleten zivatar, vagy futó eső, hőmérséklet emelkedik.

Késnek a vonatok

Tegnap este az Oradeáról Salontára érkező személyvonat 20 percet késett, ugyan-csak 15 percet késett az Arad felől beérkező vonat.

NSC tündérszép népünnepélye !

Vasárnap d. u. 2 órakor. Három mérkőzés. Tánc. Száz meglepetés. Miss NSC választás, cigányzene, forgó parkett. Remek szórakozás. Legyen ott minden sportbarát.

Csonka falán viharos éjféلكor boszorkányok nagy serege táncol...

Látogatás Arany János salontai városában, ahol a költő még mindig él — „Az én anyám még jól ismerte Arany Jánost... — Az ágy, amelyben Arany János utoljára aludt, még ma is vetetlenül áll

Jrta Károly Sándor

Amikor az ember a Csonkatorony vasveretes kapuja elé ér, önkénytelenül is elfogódik. Akarva-nemakarva Arany Jánosra kell gondolnia. Eszébe jutnak a legszebb szavú magyar költő csodálatos versei, régen tanult és elfeledett sorok tolakodnak elő a Toldi trilogiából, a Családi körből, a Nagyidai cigányokból, ott muzsikál a fülében a Rab golya fájdalmából, a Tudós macskája derű-humora, a Fiamnak mély hite, a Rozgonyiné lendülete, a Hamis tanu tragikuma. A szív egyszerre megtelik Arany Jánossal és Salontából, ebből a nagy kálvinista városból nem lát mást, nem akar befogadni mást, mint a költőt. Nem érdeklik uccák, házak, emberek és rohanások, csak Arany János. És a szem valahogy templomnak látja az öreg tornyot, amelyhez ezer titokzatos legenda fűződik és amelyet Arany János is megénekel:

*Csonka torony nyulik a felhőbe,
Rajta pihen a nap lemenőbe,
Rá-ráveti visszanéző fényét,
Mintha látnám ősapám véré.*

A Csonkatorony most is szilárdan áll. Három emeletén azonban nem hajdu vitézek kémlelik a látóhatárt, hanem Arany János relikviáit őrzik féltő kegyelettel és szeretettel kálvinista magyarok.

Salonta népe, Arany János népe virraszt a költő emléktüzenél, hogy ki ne aludjék.

Áll még a Csonkatorony

A Csonkatorony ma már tulajdonképpen nem is csonka. Hegyescsucsú tetőt húztak vén falára harmincöt évvel ezelőtt, amikor múzeumnak rendezték be. Barokkstilusu vaskaput is kapott, felette pedig a falba mélyesztve ott van Arany János ülő szobra. Strobl mester tervezte a szobrot és a portálét, amely szépségével és művésziességével nagyon megfogja a nézőt. A kapu fölött és a szobor alatt, a közepén Arany János cimerei: zárt sisak és kardot tartó kéz. És két nagyon jellegzetes sor Toldi szerelméről:

*„Zárt sisakon s pajzson kézbe” kivont kardú
Nagyfalust Arany salontai kajdú.”*

Jobboldalon a falon márványtá

amely elmondja az Arany-múzeum rövid történetét:

EZ ÜGYNEVEZETT CSOKKATORONY, MELYET ARANY JÁNOS ÉS PETŐFI SÁNDOR MEGÉNEKELTEK. ARANY LÁSZLÓ, NAGYSZALONTA SZÜLTÖTE ÉS ORSZÁGGYÜLÉSI KÉPVISELŐJE TERVEZETE SZERINT ÉS HAGYOMÁNYÁBÓL ÚJÍTATOTT MEG. IDE HELYEZTETTEK EGYSZERSMIND ŐRZÉS VÉGETT ARANY JÁNOS EMLÉKEI, MELYEKET A KEGYELETES FIÚ NAGYSZALONTA VÁROSÁNAK AJÁNDÉKOZOTT. 1899 AUG. 20-ÁN.

Földszintje és három emelete van az ódon toronynak. Telve emléktárgyakkal. Minden darab a költőre emlékeztet. Itt van a tolla, amellyel a halhatatlan verseit írta, pipája, amelyből írás közben nagyokai pőfékelt, a karosszék, amelyben meghalt, a diákládája, amelyben kisfiu korában ruháit, könyveit és más kincseit őrizte. Száz meg száz tárgy mindegyikből láthatatlan és titokzatos protoplazma módjára elősugárzik egy letűnt ragyogó kor.

Arany János szobája

Nehéz levegő csapja meg az embert a földszinten. A falak vastagok, a kis lőrésen csak kevés világosság szűrődik be. Néhány téglá van itt a Csonkatorony falából. Toldi Miklós szobra Strobl Alajostól, Rozvány György festményei, amelyek közül a legérdekesebb Arany János nemzetőri ruhában, amint 1849-ben előrsi szolgálatot teljesít Arad alatt. A falról mindenütt koszorú, szalagok csüngenek alá. A koszorúk, amelyek beborították a ravatalt.

Folytatjuk.

Feldarabolt holttest a faluban

Páris. A hautes alpesi területben fekvő Gap község határában borzalmas leletre bukkantak. Az út mentén, az árokban egy darabokra vagdalt holttestet találtak, amelynek

fejét lejszecsapásokkal egészen a nyakszirtig kettéhasították. A gyilkosság elkövetőit még nem sikerült kézrekeríteni, de a holttest személyazonosságát sem állapíthatták meg.

Birósági tárgyalás a városi mozi ügyében

Ismeretes, hogy Pantos Augustin, a városi mozi bérlője beadvánnyal fordult a város vezetőséghez és kérte, hogy a Central mozgó nyári helyiségét hozassák rendbe.

A város a kérést elutasította, azzal, hogy a vihar által okozott károkért a város

nem felelős.

Pantos Augustin kártérítési pert indított a város vezetősége ellen. A salontai járás-bíróságon a napokban tartják meg a tárgyalást ebben az ügyben.

Bibescu herceg autója halálragázott egy gyermeket

A ploesti-câmpinai országúton halálos autóbaleset történt. Bibescu Valentin herceg autóján, amelyet saját maga vezetett, nagy sebességgel igyekezett Ploesti felé.

Az út egyik pontjánál, ahol az országút kitér a baicoi vicinális ut, egy hat éves

gyermek, a család ki az úttestre. Bibescu nem tudta féltékezni gépét, amely a gyermeket, akit súlyos sérüléseivel

Bibescu herceg autóján a kórházba szállított. Az autóbaleset kis áldozata azonban utközben belehalt sérüléseibe.

Hirdessen

az »Az Ujság«-ban

Kihágási ügyek a járásbírószágon

A salontai járásbírószágon legutóbb néhány kihágási ügyet tárgyaltak. Leginkább a közlekedési szabályok ellen vétők kerültek a bíróság elé.

Igy egy helybeli gazdálkodót 200 leire büntetett a járásbírószág, mert az ut baloldalán hajtott a szekérével.

Repülőtámadás Kinában 100 halottal

Tokióból jelentik: Kinai Turkesztán kormányzója Szin-Kiangból légitámadást intézett Uliasszutai városa ellen és azt elfoglalta. A repülőtámadás

következtében 1000 ember életét vesztette. A kormányzó a támadás alkalmával állítólag szovjet repülőgépeket használt.

Lemond Anghelescu közoktatásügyi miniszter?

Bucuresti. Anghelescu dr. közoktatásügyi miniszter, aki jelenleg Bazar-gicban tartózkodik, telefon intervjut adott az Adeverulnak. A miniszter többek között ezeket mondotta:

— A miniszterelnök néhány nappal ezelőtt fogadalmat tett nekem, hogy a közoktatásügyi minisztérium részéről betervezett költségvetést jóváhagyja és rendelkezéseimre bocsátja azt a 100 millió leit, amelyre az iskolák építésénél van szükségem.

A minisztertanácson figyelmeztettem a miniszterelnököt ebbeli fogadalmára és egyben kijelentettem, hogy ellenkező esetben nem áll módomban a közoktatásügyi minisztériumot tovább vezetni. Minden más verzió, amely ebbeli magatartásommal kapcsolatban terjedt el, valótlan. Különben rövid időn belül, remélem, alkalmam lesz ezt a kérdést részletesen is megvilágítani.

Tudnivalók a katonai liceumokba való felvételtől

A katonai liceumokba való felvétel július 10-ig az iskola par. ságnál kell kérni. A kérvényhez csatolandók:

1. Születési anyakönyvi kivonat.
2. Iskolai bizonyítvány.
3. Állampolgársági bizonyítvány.
4. A szülő foglalkozását igazoló bizonyítvány.

5. 300 lei beiratkozási díj.
Hadiárva fiúk és a hadirokkantak fiai beiratási díjat nem fizetnek.

A szeptemberi jelentkezésnek pótlólag beadandók:

1. Keresztelési bizonyítvány.
2. A szülő, vagy gyám erkölcsi bizonyítványa.
3. Kötelező nyilatkozat.

Fizetendő díjak:

a) Tandij a legalább 8-as osztályzatnak 1000 lei, 7-8 as 2000, 6-7-es 3000, és az 5-6 os és magaviselet 7 es 4000 lei.

b) Biztosíték esetleges rongálásokra 500 lei.

Az iskola építési és javítási alapja javára 1000 lei.

Laktanya felszerelésre 1000 lei.

Ezen díjak nemfizetése a tanuló ellátását vonja maga után.

Ellátás díja 8000 lei.

Félfizetéseknek 4000 lei.

Tényleges tisztek, altisztek, katonai tisztviselők és nyugdíjasok kedvezményt kapnak, hadiárva és a hadirokkantak fiai díjmentesek.

Kitiltanak egy német hajót a román kikötőből, ha nem ad elégtételt

Constantából jelentik: Egy német lobogó alatt futó hajó tisztje constantai partraszállása alkalmával sértő szavakkal illette a román államot és nemzetet. A zászlósértés után a kikötő parancsnoksága felkérte a német hajó parancsnokságát, hogy

sértegetésekben részt vettek, a román hatóságoknak,

hogy büntetésüket elnyerjék, de a német hajó parancsnoksága úgy igyekezett kitérni a kérelem teljesítése elől, hogy a saját hatáskörében indított vizsgálatot, majd be-

adja ki a tisztet és azokat akik sértő tisztelet és társait

a német hatóságok által fogja megbüntetni, egyébként azonban

vonakodott kiadni a bűnösöket.

A kikötő parancsnoksága tudomásul vette a német hajó parancsnokának bejelentését, egyben azonban elrendelte, hogy amennyiben a megtorlás elmarad, úgy a német hajó a jövőben csak az esetekben jöhet román kikötőbe, ha teljes személyzetét kicseréli.

Szabadságolás a járásbírószágon

A bíróságoknál a nyári szabadságolások július 15-én kezdődnek. A salontai járásbírószágnál is e napon kezdődik a nyári szabadságolás s elsőnek Ciolac vezető járásbíró megy nyári üdülésre.

Itt a nyár

Gondoskodjék nyári ruházati cikkekről!

Sportingek, fürdőtrikók, férfi nyári ingek, zoknik, női és gyermek szandálok, kalapok, nyakkendők és választékokban, legolcsóbban

Kovács Lajos

divatruházában

Traktor után is kell adót fizetni

Számos ipari vállalat, főképpen a petroleumtársaságok autótraktorokat használnak vontatásra, amiért a pénzügyminiszter elrendelte, hogy az autótraktorok esakis akkor mentesek az autóadó alól, ha kizárólag mező munkára használják fel azokat. Az ipari vállalatoknak is meg kell tehát fizetni a traktorok után a gépkocsiadót.

Jobb, mint otthon

Ezt a jelzöt is el lehet mondani az NSC vasárnapi remek népnepélyéről. A rendezőség mindent elkövet arra nézve, hogy a közönség jól szórakozzék, sok meglepetésben lesz része mindenkinek.

Az Ezeregyéjszaka remek szépségei felvonulnak egy éjszakára, hogy feledtessék a hétköznapi keserűségét.

A rendezőség teljesen felkészült erre az ünnepélyre, minden szépet és jót ad, most már a közönségen a sor, hogy támogassa az NSC-t a munkájában.

Legolesőbb női és férfi divalcipőke

nyári szezonra különleges modelleket

„MERCUR” cipőszalon készit

kivételes olcsó árak mellett. Regele Ferdinand 8. Nagy Gyula ház. Tanulót felveszek.

Hazaérkezett a polgármester

Jeleztük, hogy Kovács Béla polgármester Clujra utazott, hogy a kaszárnya bérleti ügyét elrendezze.

A primár hazaérkezett, utja eredményes volt.

Ha társaságot keres,
jöjjen a Salling kertbe!

SPORT

Arad bajnokcsapata
az ATE Salontán.

ATE-NSC

barátságos mérkőzés a népünnepély
keretében

Az NSC vezetősége vasárnap ismét
szép programmal kedveskedik nagyszámu
sportközönségének. Anyagi áldozatok árán
lekötötte Arad bajnokcsapatát egy barátságos
mérkőzésre.

Az ATE komplett első csa-
pata vasárnap délután fél 7 órai
kezdettel játszik az NSC csa-
patával.

Tudjuk, hogy a sportközönség méltá-
nyolni fogja az NSC-nek ezt az áldozatkész-
ségét és így bizonyosak vagyunk benne, hogy
nagy közönség élvezi végig a mérkőzést, mely
minden tekintetben kielégíti a legkényesebb
sportigényeket.

Az ATE csapatát előnyösen ismeri a
futballpublikum, szép játékát nem egyszer
csodálták meg a nézők. Legyen ott tehát
mindenki ezen a nagyszerű mérkőzésen.

Ugyancsak vasárnap fél 3 órkor az NSC
törpék játszanak, 4 órkor pedig a Kemény 11
és NSC ifjúsági játszik.

Felhívás

Felkéretnek az NSC népünnepély rendez-
ségének tagjai, az I. a, ifjúsági és törpe
játékosok, valamint azok, akik részt ohajtanak
venni a rendezésben, hogy ma, csütörtökön
este 7 órkor a futballpályán sziveskedjenek
megjeleni igen fontos megbeszélés végett.

NSC NÉPÜNNEPÉLY RENDEZŐSÉGE.

A BTC

julius 14-én, vasárnap kirándulást rendez
Moneasara (Arad m.) Tagoknak 100, nem
tagoknak 110 lei. Indulás vasárnap reggel
4 órkor a Központi kávéház elől. Vissza-
érkezés este 11 órkor. Jelentkezés legkésőbb
péntek estig Lakatos Györgynél.

Salontán is játszik a Hakoah

A bécsi Hakoah kiváló csapata ma ke-
resztülautózott Salontán. Kolisch intézővel
tárgyaltak a salontai NSC részéről s a tár-
gyalás minden bizonnyal azt az eredményt
hozta, hogy a Hakoah-val látszik a helybeli
válogatott.

SPORTHIREK

— A Ripensiat meghívta a Fener Gunes
konstantinápolyi sportegylet.

— Mindenki az NSC vasárnapi népün-
nepélyéről beszél.

— Az ATE futballszakosztályvezetője
Róth János meleg elismeréssel nyilatkozik az
NSC-ről, valamint a vendégszerető salontai
közönségről.

— A bécsi Hakoah ma Aradon, vasárnap
Timișoarán játszik.

— Augusztus 11—18 között a bécsi
Ausztia játszik az aradi Unirea Tricolorral.
Aug. 10—11-én Bucurestiben az Admira ját-
szik.

Lepre fenyegeti az abesszi- niai olasz hadsereget

Dzsibuliból jelentik: Rémült hangon
irnak a francia-szomáli újságok, arról a minden
fantáziát is megcsúfoló menetről, amely a
napokban utnak indult Harra és Diré
környékéről, hogy szörnyű terhét elszállítsa
a Szomáli-félsziget délkeleti részén elterülő
sivatagba. Az esős időszak mulásával minden
évben utrakél az abessziniai leprások hatal-
mas karavánja, hogy a tartós eső követke-
zésben elhunyt fajtájabelieket minél messzibbre

vigye az országból. Borzadva és rémülte-
menekül mindenki a halottak karavánjára
közeléből. Jelenleg még nagyobb veszély
fenyeget: a szomális sivatagban ott a
vagy négy ezred olasz katona és a tüze-
ritegek egész sora.

Afrikában mindenütt vannak belpoklosok
különösen Délegiptomban és a vele határos
Abessziniában.

Pecsenyezsir mérgezés- ben betegedett meg a salontai Takó család

Megírta az Az Újság, hogy Takó
Jánosné és 6 gyermekét ételmérge-
zéssel beszállították a salontai köz-
kórházba. A szerencsétlen család nagy
kinokat szenvedett, most is gondos
orvosi ápolás alatt állanak, azonban
az öt gyermek és az anya egész-
ségi állapota a javulás útján
van,

míg a 12 esztendőes leányka állapota
elég sulyos.

Hivatalos közlések alapján jelez-
tük, hogy a Bódi féle mészáros üzlet-
ből hoztak húst Takóék és természe-
tesen első pillanatban az volt a felte-
vés, hogy husmérgezés történt. A
rendőrség ebben az irányban meg is
kezdte a nyomozást.

Ma már azonban meglehetősen
tisztá képet alkothatunk a történetekről.

Beszéltünk Horváth Nándor állat-
orvossal, aki kijelentette, hogy
a marhát, melynek husát Ta-
kóék fogyasztották, a vágó-
hidon vágták le,

az teljesen egészséges állat volt. Ki-
lőmben is a Bódi féle üzletben bizoti-
ság járt kint. Az állatorvos kijelen-
tése szerint

az eladásra kerülő állatok
szigoruan ellenőrzik a vágó-
hidon.

Dr Cosma Liviu kórházi főorvos
véleménye, illetve hivatalos vizsgálat
szerint a család betegségét

pecsenyezsir mérgezés okozta

Azt tudni kell, hogy ilyen me-
lekedésben

a pléh, cin, vagy vasedényben
tartott pecsenyezsir már három
nap mulva fertőző, tehát vesze-
delmes bacillusokat tartalmaz

A Takó családnál régebbi pecsenye-
zsirban süttették ki a húst és így
történhetett a mérgezés.

Kifejezetten hangsúlyozzuk, hogy
a fenti megállapításokat nem m-
tesszük, hanem az orvosok, akiknek
feladatuk volt világosságot deríteni
erre az ügyre.

Rádióműsor

Csütörtök, július 11.

București

18 Gramofon. 20'20 Operettlemezek.
21'15 Opera lemezek.

Budapest

1'05 Cigányzene. 5'10 Mesék. 6
Hanglemezek. 8'10 Előadás. 8'40 Hang-
verseny. 10'05 Szép Ernő előadása. 10'35
Cigányzene. 11'40 Zenekar.

Péntek, július 12.

București

18 Rádiózenekar. 20'20 Hires éneke-
sek lemezei. 21'15 Ravel művek zongor-
rán. 22'05 Ravel: Szonáta hegedűre és
zongorára.

Budapest

5'10 Előadás. 6'30 Pázmány György
zongorázik. 7'15 Cigányzene. 7'45 Kilián
Zoltán csevegése. 8'30 Novotny—Kuba-
csek harmónikakettőse. 9 Tóth László dr
elbeszélése. 9'30 Zenekar. 11'06 Hang-
lemezek.

ELADÓ egy szép nagy vaskályha. Str.
Mihai Viteazul 66.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință generală, că Re-
gulamentul Cureteniei Publice a orașului Sa-
lonta, cu data de 11 Iulie 1935 pe timp de
10 zile s'a pus spre vedere publică în ca-
mera No. 2 etaj și se poate vedea în orele
de serviciu.

Primăria

Hirdetmény

Közhirre tetelik, hogy a városi köztisz-
tasági szabályrendelet elkészült és városhá-
za emelet 2 sz. irodában 10 napi közszemlé-
re lett kitéve s megtekinthető a hivatalos órák
alatt.

Primăria

Két évi fogházra ítélték az abesszin császár unokaöccsét

Páris. A bíróság két évi fogházra ítélte
Araje Haine párisi joghallgatót, az abesszi-
n császár unokaöccsét, aki szerelmi bosszú-
leharapta egy egyiptomi diáklánynak az orr-
csontját.

Családjával egy órát eltölteni
iűiön a Salling kerítbe